

00:00.009 --> 00:03.525

[SPEAKER\_00]: [Automatisk tekstet av Autotekst med NB Whisper. Kan inneholde feil.]

Du

lytter nå til en podkast fra Universitetet i Stavanger.

00:12.466 --> 00:21.614

[SPEAKER\_00]: Velkommen til en ny podkast om kunnskap og samfunn. De sier kunnskap er en viktig kilde til verdiskaping, vekst og velferd. Men samtidig er

00:21.694 --> 00:31.822

[SPEAKER\_00]: kunnskap og kompetanse noe en på ingen måte bør ta for gitt. Her snakker vi om egenskaper og aktive som må dyrkes, ryktes og videreutvikles.

00:32.603 --> 00:41.370

[SPEAKER\_00]: Selvsagt gjelder dette opplæring og utdanning på alle nivå, men i dag skal vi ta for oss høyere utdanning og forskning. Og ikke minst hvordan

00:41.390 --> 00:50.839

[SPEAKER\_00]: politikken kan legge til rette for ei oppbygging og utvikling av kunnskap som står i stil med behovene i samfunnet rundt oss. Med en ny

00:50.879 --> 00:58.167

[SPEAKER\_00]: regjering kunne vi vel ikke finne en bedre gjest til samtaler om dette, enn den ferske statsråden for høyere utdanning og forskning.

00:58.687 --> 01:07.909

[SPEAKER\_00]: Hjertelig velkommen til Sigrun Gjerløw Aasland. Tusen takk. I tillegg har vi med oss Marte Cecilie Wilhelmsen Solheim, som er professor i

01:07.989 --> 01:15.371

[SPEAKER\_00]: innovasjonsvitenskap og prorektor for Innovasjon og samfunn ved Universitetet i Stavanger. Marte er engasjert i det meste, men kanskje

01:15.411 --> 01:25.293

[SPEAKER\_00]: spesielt i innovasjon, internasjonalisering og mangfold. Og vi ser fram til å bringe deg inn etter hvert, Marte. Hjertelig velkommen til

01:25.333 --> 01:34.574

[SPEAKER\_00]: deg òg. Tusen takk. Men la oss starte med deg, Sigrun. Hvordan var det å bli oppringt av statsministeren? Nei, det er jo fryktelig stas,

01:34.594 --> 01:42.400

[SPEAKER\_02]: selvfølgelig. Det er tolv dager siden nå at du fikk stolen? Ja, du har sikkert tellingen. Da er det vel det. Ja. Det er ikke så lenge siden. Hvor

01:42.420 --> 01:53.589

[SPEAKER\_00]: var du da han ringte? Da var jeg på kjøkkenet. Å, for det. Nært opp. Kommer

det ut av det blå? Ja. Det hadde jeg ikke ventet. Så det er jo veldig

01:53.629 --> 02:04.516

[SPEAKER\_02]: spennende å få lov å få en så viktig oppgave. Hjertens enig i at dette er viktig. Du vil bli fulgt med argusøyne, iallfall fra vår del av verden.

02:04.896 --> 02:10.719

[SPEAKER\_00]: Du kommer fra en posisjon som statssekretær i Klima- og miljødepartementet, men du hadde ikke vært der heller så altfor lenge.

02:10.839 --> 02:21.372

[SPEAKER\_02]: Nei, jeg var statssekretær i Klima- og miljødepartementet litt under et år, fra mai 2024. Som politiker, er ikke det noe du har holdt på med hele

02:21.392 --> 02:28.775

[SPEAKER\_00]: livet? Nei, det stemmer også. Jeg har gjort mye forskjellig. Før jeg var statssekretær, var jeg daglig leder i miljøstiftelsen Zero. Har et

02:28.855 --> 02:39.500

[SPEAKER\_02]: stort engasjement for klima og grønn omstilling. Jeg har også jobbet i tankesmien Agenda. Så det er jo politikk, men ikke partipolitikk på

02:39.540 --> 02:49.534

[SPEAKER\_02]: samme måten som jeg driver med nå. Men det klinger en slags sørlandsdialekt her. Du er fra ... Jeg er vokst opp i Grimstad. Det er jo

02:49.594 --> 02:57.480

[SPEAKER\_02]: en by som har blitt en universitetsby. Som var en høyskoleby som tiltrakk seg masse innflyttere på begynnelsen av 1980-tallet. Som

02:57.500 --> 03:06.367

[SPEAKER\_02]: følge av en stor norsk høyskolesatsing i distriktene. Når bodde du i Grimstad først? Jeg bodde der fra 1982 til 1996. Akkurat. Er det da mye

03:06.407 --> 03:15.074

[SPEAKER\_00]: fortsatt? Ja, ganske ofte. Jeg har jo ... Mine foreldre bor der. Og jeg har også et nettverk og gode venner i Grimstad fortsatt. Det er en

03:15.094 --> 03:26.070

[SPEAKER\_02]: fantastisk fin by. Det er jeg enig i. Jeg har vært der noen ganger, jeg òg, og spesielt på sommerstid, så er jo det en virkelig idyll. Men til rolla

03:26.250 --> 03:35.659

[SPEAKER\_00]: som statsråd, hva er det du tar med deg? Hva bringer du til bordet av personlige egenskaper, farnesaker, kjepphester osv.? ? Jeg er jo

03:35.739 --> 03:47.127

[SPEAKER\_02]: opptatt av at vi har store samfunnsutfordringer vi må løse nå. Vi må gjøre noe med klimaendringene. Vi skal gjennom en energiomstilling.

03:47.187 --> 03:55.713

[SPEAKER\_02]: Vi har store sikkerhetspolitiske utfordringer. Vi har også store utfordringer med falsk informasjon. Desinformasjon. Et enormt

03:55.753 --> 04:04.980

[SPEAKER\_02]: paradoks mellom all den kunnskapen vi har, og all den ikke-kunnskapsbaserte informasjonsflyten som er der ute. Så jeg er

04:05.020 --> 04:12.727

[SPEAKER\_02]: opptatt av at forskning og høyere utdanning har for det første en kjempeviktig rolle å spille i å løse store oppgaver. For det andre,

04:13.608 --> 04:19.954

[SPEAKER\_02]: arbeidskraft, kompetent arbeidskraft, det er jo på en måte nøkkelen til alt vi har lyst til å få til nå. Og det er der vi har størst knapphet, og

04:20.014 --> 04:28.381

[SPEAKER\_02]: det er det vi trenger mer av. Så sånn sett føler jeg at denne oppgaven er jo på en måte grunnlaget for alt det andre vi skal få til. Det starter med deg

04:28.441 --> 04:36.707

[SPEAKER\_00]: i regjeringen? Det er iallfall et stort ansvar, som jeg selvfølgelig må løse sammen med mange andre. Men vi ser det jo i energisektoren, i

04:36.767 --> 04:45.993

[SPEAKER\_02]: helsesektoren ikke minst. I forsvarssektoren også nå. Det kom en rapport i dag om opprustningen av Forsvaret som også peker på at

04:46.093 --> 04:55.740

[SPEAKER\_02]: kompetent arbeidskraft er helt avgjørende for å lykkes. Så det du sier her, at de store samfunnsutfordringene vi står overfor, de bør vi møte

04:55.760 --> 05:06.600

[SPEAKER\_00]: med kunnskap. Ja, det er jo opplagt, vil mange si. Men det er ikke opplagt alle steder i verden lenger. Og så tror jeg det har skjedd veldig mye i

05:06.660 --> 05:14.781

[SPEAKER\_02]: debatten om akademia og kunnskapsinstitusjoner. Jeg var aktiv i studentpolitikken for ca. 25 år siden. Da var det mange universiteter

05:14.801 --> 05:24.863

[SPEAKER\_02]: som ikke hadde så lyst til å snakke om samfunnsnytte. Og hva de skulle være for verden. Der har det skjedd en stor endring. ... er mye mer

05:24.903 --> 05:32.305

[SPEAKER\_02]: utadvendte, mye mer opptatt av å spille en rolle i verden. Og så tenker jeg at det kanskje er blitt tilspisset enda mer med denne

05:32.325 --> 05:39.988

[SPEAKER\_02]: drag-i-rapporten som kom for ikke så lenge siden, der tidligere italiensk statsminister har skrevet om europeisk konkurransekraft

05:40.048 --> 05:50.230

[SPEAKER\_02]: og peker på at den koblingen mellom kunnskap og forvaltning og næringsliv som kanskje andre deler av verden enda bedre på enn oss, er

05:50.250 --> 05:57.073

[SPEAKER\_02]: helt avgjørende for at vi skal klare å ... Ha noe å leve av og leve gode liv. Løse store utfordringer. Så her er det et område der vi kunne vært bedre?

05:57.693 --> 06:09.278

[SPEAKER\_02]: Ja, det tror jeg absolutt vi kan. Hvilke lenker i kjeden er det vi i så fall mangler? Nei, jeg har jo f.eks. nylig tatt til orde for at vi bør ha et

06:09.418 --> 06:18.822

[SPEAKER\_02]: større engasjement av norsk næringsliv inn i forskningen. Offentlig sektor i Norge finansierer forskning omtrent på nivå med land vi liker å

06:18.862 --> 06:28.287

[SPEAKER\_02]: sammenligne oss med. Det er en viktig offentlig oppgave å finansiere kunnskapsutvikling. Det er et enormt viktig kollektivt gode. Men vi

06:28.327 --> 06:35.870

[SPEAKER\_02]: ligger litt bak en del andre land på hvor mye næringslivet er med å finansiere FoU. Og så vet vi jo at veldig mange norske virksomheter

06:35.890 --> 06:44.034

[SPEAKER\_02]: driver masse kunnskapsarbeid. De har egne utviklingsavdelinger, de kjøper oppdrag og de bruker penger på å finne ut av gode løsninger på det

06:44.074 --> 06:52.978

[SPEAKER\_02]: de skal lage og selge og driver med. Men jeg tror vi har stort potensial for å bli enda bedre der. Og det handler mye om enda sterkere koblinger

06:53.238 --> 07:03.182

[SPEAKER\_02]: mellom næringsliv og akademia. Og mellom akademia og velferdsstaten. Klare å ta all den gode forskningen vi har i Norge på medisin og

07:03.622 --> 07:12.007

[SPEAKER\_02]: bioteknologi og kunstig intelligens og veldig mange områder, over i velferdstjenestene våre. Og få f.eks. da ... Løst

07:12.107 --> 07:20.138

[SPEAKER\_02]: helsepersonellutfordringene våre på en enda bedre måte. Så her er det en masse koblinger som er der, og vi har sterke klynger og store miljøer

07:20.158 --> 07:28.741

[SPEAKER\_02]: som er gode på å samarbeide med næringsliv og offentlig sektor. Men jeg tror vi kan bli enda bedre på det. Marte, kjenner du deg igjen i dette? Noe

07:28.821 --> 07:37.430

[SPEAKER\_00]: overraskende Sigrun har sagt så langt? Nei, det var veldig kjekt å høre på deg. Og jeg kjenner meg veldig igjen i det du sier om de store globale

07:37.470 --> 07:46.736

[SPEAKER\_01]: megatrendene vi står overfor. Du nevnte klimakrisa. Aldrende befolkning, automatisering, kunstig intelligens, digitalisering.

07:47.096 --> 07:56.180

[SPEAKER\_01]: Vi ser at det krever at vi jobber på tvers. Og med det ikke bare vi i akademia, men også i lag med nærings- og arbeidsliv. Og også

07:56.220 --> 08:05.385

[SPEAKER\_01]: internasjonalt. For vi vet at klimakrisa er ikke noe som bare vedgår oss her. Men der vi må jobbe tett både i Norge og internasjonalt for å klare å

08:05.705 --> 08:17.673

[SPEAKER\_01]: imøtekomme de utfordringene vi står overfor. Så det kan jeg si meg enig i. Et dilemma er at enkelte av disse utfordringene kommer i konflikt med

08:17.693 --> 08:33.314

[SPEAKER\_00]: hverandre. Så sikkerhetsutfordringen internasjonalt og vår respons på den kan gjøre det vanskeligere å løse klimakrisen. Ja, og så må vi

08:33.594 --> 08:40.942

[SPEAKER\_02]: klare å få de til å henge sammen. Men jeg tror at vi i forskningen f.eks. kommer til de neste årene, og det har vi jo sett litt tendenser til

08:40.962 --> 08:47.108

[SPEAKER\_02]: allerede, at vi blir utfordret på hvor åpen og hvor lukket skal forskningen være? Hvem skal vi samarbeide med? Hvordan skal vi

08:47.148 --> 08:56.698

[SPEAKER\_02]: samarbeide med land vi ikke har sikkerhetssamarbeid med, f.eks.? ? Store globale utfordringer må man løse påkoblet verden. Det nytter

08:56.738 --> 09:04.466

[SPEAKER\_02]: ikke at vi sitter her i Norge og forsker oss frem til løsninger på store

globale problemer. Men vi kommer til å ha måtte ha, og jobber med å få, et

09:05.086 --> 09:14.415

[SPEAKER\_02]: mer strategisk forhold til hvordan vi gjør det på en trygg måte. Så åpent som mulig, og så sikkert som nødvendig, kan man kanskje si. Men

09:14.455 --> 09:25.779

[SPEAKER\_00]: potensielt kan den urolige og usikre situasjonen i verden i dag reise utfordringer for akademiske kjerneverdier, men for så vidt òg for

09:25.839 --> 09:35.602

[SPEAKER\_00]: demokratiske kjerneverdier. Fordi åpenhet og deling og internasjonalt samarbeid, som ligger veldig dypt i den akademiske

09:35.682 --> 09:44.221

[SPEAKER\_00]: kulturen, nå blir satt på prøve. Ja, det må jo i hvert fall ... Her i Norge har vi jo akademisk frihet og åpenhet. Og så må jo vi jobbe for at det er

09:44.561 --> 09:54.049

[SPEAKER\_02]: standarden i forskningen. Og også holde oss med, tror jeg, samarbeid med veldig mange deler av verden. Og så må vi bare passe på at vi gjør det på

09:54.089 --> 10:03.056

[SPEAKER\_02]: en fornuftig og trygg måte. Men det er flere grunner til at vi er nødt til å være påkoblet verden. Det ene er jo at ... Du kan ikke løse store

10:03.116 --> 10:12.103

[SPEAKER\_02]: problemer isolert fra der problemene skjer. Det andre er at vi er et lite land, og vi trenger å spille på flinke folk i andre land. Det tredje er at

10:12.243 --> 10:21.691

[SPEAKER\_02]: vi mangler folk. Arbeidskraft, kompetanse fra studenter til forskere til arbeidskraft ute i arbeidslivet, kommer til å være en av de tingene

10:21.731 --> 10:30.758

[SPEAKER\_02]: vi mangler aller mest i årene som kommer. Så da trenger vi å tiltrekke oss også flinke hoder og hender til Norge. Internasjonalt samarbeid er

10:30.798 --> 10:40.663

[SPEAKER\_01]: ofte startskuddet for eksellens i forskning. Det er viktig å ta med oss det perspektivet inn. Når det gjelder ytringsfrihet og at vi har de

10:40.703 --> 10:47.665

[SPEAKER\_01]: prinsippene som ligger til grunn, det er noe vi må jobbe med hver eneste dag. Og vi må ikke ta for gitt heller. Så det krever jo òg at vi snakker om

10:47.705 --> 10:54.548

[SPEAKER\_01]: det. Vi har dialoger om det, hvordan vi skal klare å løse dette på gode måter. Det er ikke noe som vi bare kan tenkeskjære oss sjøl. Så det er

10:54.668 --> 11:02.311

[SPEAKER\_01]: viktig at vi legger til rette for det samarbeidsflatet der vi kan snakke med de andre nordiske landene, t.d. At vi legger til rette for en god

11:02.351 --> 11:11.659

[SPEAKER\_01]: dialog for hvordan vi skal imøtekomme det på en fornuftig måte. Vi skal holde den fanen høyt - ytringsfrihet og akademisk frihet. Og så tror jeg

11:11.820 --> 11:19.410

[SPEAKER\_02]: også vi skal forsøke å utfordre oss selv på hvordan kan kunnskapsmiljøer og forskning bidra til å gjøre noe med den store

11:19.450 --> 11:27.101

[SPEAKER\_02]: mengden desinformasjon som vi ser der ute. Hvordan kan vi nå ut til flere? Det handler dels om formidling. I dag har jeg sett eksempler på

11:27.121 --> 11:32.909

[SPEAKER\_02]: hvordan kunstig intelligens kan hjelpe oss også med å skille ut hva som er falsk og hva som er riktig informasjon. Men her har vi en kjempestor

11:32.930 --> 11:41.653

[SPEAKER\_02]: jobb å gjøre. Der jeg tenker at også akademia og forskning har en veldig viktig rolle å spille. Ja, vi representerer kunnskap og kompetanse som

11:41.693 --> 11:51.459

[SPEAKER\_00]: ikke har noen agenda. For å si det litt pompøst, så søker vi etter sannheten uten interesser. Men samtidig så ser vi i verden rundt oss at

11:51.519 --> 12:03.486

[SPEAKER\_00]: nesten all informasjon omtrent er til salgs og kan konstrueres. Og at både kunnskap og kommunikasjon blir brukt i det politiske spillet. I

12:03.526 --> 12:13.835

[SPEAKER\_00]: fjor raste debatten i norske universiteter og høyskoler om vi skulle boikotte Israel eller ikke, i anledning Israels krigføring i Gaza.

12:14.375 --> 12:26.204

[SPEAKER\_00]: Dette støter jo mot noen grenser for akademia som ikke er helt uproblematisk. Og vi risikerer da at universitetene blir gjort til

12:26.284 --> 12:28.345

[SPEAKER\_00]: verktøy i ... ..

12:31.207 --> 12:41.572

[SPEAKER\_00]: problemkompleks som i sin natur er av politisk karakter. Marte, du var jo midt oppe i denne saken, og den var ikke rett fram for oss. Nei,

12:41.652 --> 12:52.116

[SPEAKER\_01]: absolutt ikke. På ingen måte. Vi har jo både studenter og ansatte fra berørte områder, og det òg må vi ta i hensyn på best mulig måte. Og det er jo

12:52.156 --> 13:03.039

[SPEAKER\_01]: ikke noe som var et lett saksfremlegg heller å skrive, fordi nettopp det er vanskelige områder å gå inn i, og masse hensyn å ta, også gitt den

13:03.079 --> 13:12.649

[SPEAKER\_01]: rollen som vi tenker at universitetet skal ha som en uavhengig institusjon. Men jeg tror vi er enige om at det er noen store

13:12.709 --> 13:23.494

[SPEAKER\_00]: samfunnsutfordringer der ute, og at høyere utdanning og forskning vil spille en sentral rolle i å møte og løse de utfordringene. Vi har nevnt

13:23.534 --> 13:31.078

[SPEAKER\_00]: klimautfordringen, sikkerhetsutfordringen, teknologiske utviklingstrekk, med de utfordringene som det reiser. Men spørsmålet

13:31.098 --> 13:42.267

[SPEAKER\_00]: er hva er det konkret skal dette få av betydning for måten vi innretter Og måten vi ved universiteter og høyskoler innretter våre aktiviteter

13:42.307 --> 13:48.454

[SPEAKER\_00]: på. Hva skal det bety for utdanningstilbudet, hva skal det bety for forskningsporteføljen vår, og hva skal det bety for vår samhandling

13:48.514 --> 13:58.923

[SPEAKER\_00]: med omverdenen. Holder du gjort en tanke om det som grunn? Ja, noen. For det første så tror jeg vi må ... Denne uken så gikk vi ut sammen med

13:58.963 --> 14:07.789

[SPEAKER\_02]: Forskningsrådet med 500 millioner kroner til radikalt innoverende og fremragende forskning. Vi er nødt til å bygge opp under og styrke noen av

14:07.830 --> 14:15.075

[SPEAKER\_02]: de virkelig spisse, sterke forskningsmiljøene vi har i landet. De er jo også typisk koblet på internasjonale samarbeidspartnere. Så det er

14:15.095 --> 14:24.484

[SPEAKER\_02]: neste punkt. Vi må gjøre enda mer for å ... Gjøre det lettere, ikke vanskeligere, for forskningsmiljøer å ha internasjonale samarbeid.

14:24.504 --> 14:32.773

[SPEAKER\_02]: Rekruttere internasjonale forskere og internasjonale studenter. Så det har jeg lyst til. Og så tror jeg også på utdanningssiden at vi har noen

14:32.853 --> 14:41.142

[SPEAKER\_02]: veldig tydelige kompetansebehov der ute i samfunnet. Vi mangler en del kompetanse innenfor ingeniørfag, tekniske fag, lærere,

14:41.222 --> 14:52.449

[SPEAKER\_02]: sykepleiere. Og vi har hatt vekst i studenttall i veldig mange år nå, fra tilbake til 90-tallet, egentlig. En enorm økning i antall studenter,

14:52.569 --> 14:59.273

[SPEAKER\_02]: og i andel som tar høyere utdanning også. Nå ser vi at ungdomskullene begynner å gå ned. Vi ser også at budsjettene framover kommer til å bli

14:59.313 --> 15:07.218

[SPEAKER\_02]: trange, i lys av f.eks. den sikkerhetsutfordringen vi snakket om. Og det kommer til å bety også at vi må prioritere enda hardere både

15:07.298 --> 15:19.066

[SPEAKER\_02]: forskningsmidler og hvilke utdanningstilbud vi skal ha. Da må jo da vi ha mye tillit til utdanningsinstitusjonene, at de må være med og møte

15:19.126 --> 15:26.111

[SPEAKER\_02]: det behovet. Der ligger det selvfølgelig også et dilemma for institusjonene selv, som skal være attraktive og imøtekomme det

15:26.411 --> 15:34.256

[SPEAKER\_02]: søkerne vil ha. Fordi det er en kamp om studentene. Men på lang sikt så tror jeg alle utdanningsinstitusjonene er jo også tjent med å rigge seg

15:34.336 --> 15:42.132

[SPEAKER\_02]: for å levere den kompetansen som vi vet at arbeidslivet trenger. Absolutt. Ja, jeg tror vi kjenner oss godt igjen i det. Rundt 1990 var det

15:42.172 --> 15:51.980

[SPEAKER\_00]: om lag 150 000 studenter i Norge, og i dag er det over 300 000. Så det er en dobling på godt og vel 30 år. Og det er klart at det har gjort noe med hele

15:52.020 --> 16:03.952

[SPEAKER\_00]: utdanningssystemet. Du peker på en nøkkelutfordring for oss. Samfunnets behov ikke stemmer med ungdommens interesser. Hva gjør vi

16:03.992 --> 16:11.880

[SPEAKER\_00]: da hvis alle er enige om at det er kompetanser som samfunnet trenger? Men så vender altså studentene seg bort fra disse utdanningene. Det er jo et

16:11.900 --> 16:21.267

[SPEAKER\_00]: stort dilemma for oss. Ja, og der har vi jo alle en jobb å gjøre. Og så tror jeg løsningen kommer nok ikke på lang sikt til å være at da åpner man de

16:21.347 --> 16:29.236

[SPEAKER\_02]: fagene som studentene vil ha, og så bevilger man tilleggspenger for de fagene som vi trenger. Her må vi sammen jobbe om å prioritere enda litt

16:29.256 --> 16:36.280

[SPEAKER\_02]: hardere, og det handler jo også om å ... Gjøre det attraktivt og interessant å velge de yrkene vi vet at vi trenger. Og vi vet ikke alt om

16:36.320 --> 16:42.222

[SPEAKER\_02]: framtida, men vi vet jo ganske mye. Vi vet at vi skal gjennom en energiomstilling. Vi trenger mye ingeniører og teknisk kompetanse.

16:42.302 --> 16:50.405

[SPEAKER\_02]: Vi vet at vi har en stor helsepersonellutfordring. Vi trenger folk innen helsesektoren. Og vi vet at vi trenger flere lærere. Og så har jeg

16:50.525 --> 16:59.850

[SPEAKER\_02]: òg lyst til å trekke fram ... Det er noen lyspunkt her òg, for du nevnte 90-tallet og dobling av studenter. Det som har skjedd på norske

16:59.870 --> 17:08.919

[SPEAKER\_02]: universiteter og høyskoler med fokus på undervisningskvalitet og utdanning, og statusen til gode undervisere og utdanning, er en

17:08.959 --> 17:17.928

[SPEAKER\_02]: fantastisk positiv utvikling. Som også har kommet som følge av at flere har kommet inn på universiteter og høyskoler. Og fortjener ros også,

17:17.948 --> 17:27.569

[SPEAKER\_02]: da. Hvor høye ambisjoner kan man ha for dette med kompetanseplanlegging? Sigrun sier vi ikke vet alt om framtida, og det

17:27.709 --> 17:38.312

[SPEAKER\_00]: skriver i hvert fall jeg under på. Det kan jo hende at studentene som gjør sine valg, også faktisk aner et eller annet om framtida. Hvordan kan vi

17:38.392 --> 17:47.810

[SPEAKER\_00]: som er 40-50-60 år, være så sikre på at vi vet mer om hva samfunnet trenger i tida som kommer, enn studentene? Nei, og det er vanskelig. Jeg må høre

17:47.910 --> 17:58.154

[SPEAKER\_01]: på de unge hva de tenker. Men jeg tenker at ... Det er jo betimelig òg å

stille seg spørsmål ved både i samarbeid med ... Hvordan vi samarbeider

17:58.174 --> 18:04.456

[SPEAKER\_01]: med nærings- og arbeidsliv i forhold til utvikling av våre utdanningsløp. Da har jo vi snudd oss raskt rundt her på Universitetet i

18:04.476 --> 18:12.640

[SPEAKER\_01]: Stavanger med t.d. batteriteknologi eller havvind. ... men det er ikke nødvendigvis at studentene har lyst til å studere det. Det er hele tiden

18:12.680 --> 18:20.364

[SPEAKER\_01]: den balansegangen. Det som òg vanskeliggjør det litt, er den plutselige innføringen av skolepenger som førte til at vi mista veldig

18:20.404 --> 18:28.449

[SPEAKER\_01]: mange av våre studenter som gikk nettopp på ingeniørfag. Som gikk nettopp på flere av de fagområdene som vi vet at bedriftene skriker

18:28.569 --> 18:38.474

[SPEAKER\_01]: etter behov for, for at de trenger det. Der vi også hadde studenter internasjonalt som var interesserte i å studere det. I Stavanger, en by

18:38.514 --> 18:46.799

[SPEAKER\_01]: med 190 ulike nasjonaliteter, en kjempeinternasjonal by. Studentene mens de var her på universitetet, så bidro de aktivt på campus i

18:46.859 --> 18:55.384

[SPEAKER\_01]: regionen. Og flere ble værende, ikke bare i Stavanger, men inn i Norge. Og bidro inn aktivt mot noen av de globale megatrendene som vi starta her

18:55.424 --> 19:03.333

[SPEAKER\_01]: med i stad å snakke om. Grønn omstilling osv. Og de skapte et internasjonalt studiemiljø. Absolutt, og det er kjempeviktig. For vi

19:03.394 --> 19:14.327

[SPEAKER\_01]: ser at studentene, de norske, lærte mye av den interaksjonen. De tok med seg ulike utfordringer fra sine hjemland som de norske fikk lære av, og

19:14.367 --> 19:23.254

[SPEAKER\_01]: vice versa. Så det skapte òg veldig gode læringsarenaer. Ikke bare her på universitetet, men alle de norske universitetene. Mangfoldet er

19:23.694 --> 19:30.777

[SPEAKER\_01]: kjempeviktig for læring, fordi de har helt andre tanker om hvordan de skal løse utfordringene de sto overfor. Fordi de hadde med seg annet

19:30.837 --> 19:40.300

[SPEAKER\_01]: kunnskapsgrunnlag også, som er viktig. Og fordi de går inn i et arbeidsliv eller næringsliv som er internasjonalt også. Så det er jo et

19:40.360 --> 19:48.940

[SPEAKER\_01]: viktig tankekors også det. Hva sier du, Sigrun? Hvor viktig er det å opprettholde internasjonale studiemiljøer i Norge? Det er viktig, og

19:48.960 --> 19:56.463

[SPEAKER\_02]: det er viktig av flere grunner. Den første er jo at vi trenger den kompetansen. Vi trenger ... Ikke for å fylle opp studieplasser

19:56.483 --> 20:03.226

[SPEAKER\_02]: nødvendigvis, men for å få den kompetansen i arbeidslivet som vi trenger. For å få rekruttert forskere som vi trenger. For å få

20:03.286 --> 20:12.612

[SPEAKER\_02]: forskningsmiljøer som er påkoblet internasjonalt. Og så er det en berikelse for oss alle. Og da fra egen erfaring også, så har jeg hatt den

20:12.672 --> 20:21.918

[SPEAKER\_02]: store gleden av å studere i utlandet. Det er en helt egen dimensjon ved det, som jeg tror vi alle har veldig godt av. Et utsyn på verden og

20:21.998 --> 20:32.520

[SPEAKER\_02]: utfordre og få ... Jeg opplevde at jeg fikk utfordret en del etablerte oppfatninger som løftet studietiden veldig for min egen del. Og det

20:32.580 --> 20:40.143

[SPEAKER\_02]: tror jeg gjelder de aller fleste. Det å komme seg litt ut i verden og få litt andre perspektiver, det hjelper oss som får noen hit. Og så hjelper

20:40.163 --> 20:50.388

[SPEAKER\_02]: det de som reiser ut. Enten de blir der de studerer, eller skal tilbake igjen. Og vi ser jo at det er mange studenter og forskere som kommer hit.

20:50.828 --> 20:59.910

[SPEAKER\_02]: Mange reiser også videre, men blir da ressurser i våre fremtidige forskningsnettverk. Så det er jeg opptatt av at vi finner gode

20:59.930 --> 21:06.911

[SPEAKER\_02]: løsninger på. Det er ikke opplagt at det betyr at vi ikke skal ha skolepenger for internasjonale studenter, for det har jo veldig mange

21:06.971 --> 21:14.072

[SPEAKER\_02]: andre land også. Grunnen til å komme og studere i Norge skal jo også være at det er skikkelig gode studier som man har lyst til å gå på. Men vi må

21:14.132 --> 21:24.300

[SPEAKER\_02]: passe på at Vik priser oss ut, passe på at vi er attraktive fordi vi har lyst til å komme hit. Vi har jo også en satsing på mer

21:24.360 --> 21:31.533

[SPEAKER\_02]: solidaritetshensyn. Vi har også et ansvar for å bidra med kunnskap til de delene av verden der det er vanskeligere å få en utdanning. Og der har

21:31.573 --> 21:40.535

[SPEAKER\_02]: vi programmet også gjennom Norad, som er viktige. Med et arbeidsmarked i stadig endring og omskiftelige omgivelser, så virker det som om

21:40.616 --> 21:47.841

[SPEAKER\_00]: ungdommen mer enn noen gang er opptatt av fleksibilitet og at det går an å forstå. Det virker som de vegrer seg mot utdanninger der de får et

21:48.501 --> 21:58.829

[SPEAKER\_00]: nisjestempel i pannen. Men de ønsker seg mer generiske plattformer, som gjør at de kan velge ulike deler av samfunnslivet å arbeide i. Dette

21:58.869 --> 22:09.493

[SPEAKER\_00]: tror jeg er en del av forklaringen på at ... Økonomi og administrasjon er veldig populært. Rettsvitenskap er veldig populært, fordi det gir et

22:09.533 --> 22:17.954

[SPEAKER\_00]: bredt sett av muligheter. Når vi har slitt litt med søkertallene til energi og batteriteknologi, så er det litt av samme grunnen. Det

22:17.994 --> 22:32.078

[SPEAKER\_00]: henvender seg til en relativt smal del av arbeidsmarkedet, der utsiktene har vært i beste fall usikre. De siste åra har vi tilpassa en

22:32.118 --> 22:42.504

[SPEAKER\_00]: modell ved Universitetet i Stavanger med byggekloss-bachelor. Der du kan sette sammen årsegninger til en sammensatt bachelorgrad. Og det

22:42.544 --> 22:50.568

[SPEAKER\_00]: skal helt eller delvis erstatte tidligere mer disiplinorienterte bachelorgrader. Dette ligner jo på det vi hadde historisk med Kanma

22:50.608 --> 23:00.434

[SPEAKER\_00]: grad, som var to grunnfag og ett mellomfag. Som du kunne bruke til nær sagt hva som helst. Hva tenker du om avveiningen mellom spesialisering

23:00.854 --> 23:07.019

[SPEAKER\_00]: og tverrfaglighet? Jeg tror jeg tok en av de aller siste kan-magene her i landet.

23:10.181 --> 23:19.727

[SPEAKER\_02]: Jeg tror at framover så kommer vi til å studere flere ganger i løpet av livet. Og det er ikke sikkert at det er et mål at alle skal ha en ferdig

23:19.768 --> 23:31.039

[SPEAKER\_02]: mastergrad første dag ut i arbeidslivet. Vi kommer også til å måtte oppdatere kompetansen underveis. Jeg syns det er spennende mye av det

23:31.099 --> 23:42.248

[SPEAKER\_02]: dere har gjort på byggekloss-studier. På ettårsstudiet innenfor lærerutdanningen, f.eks. Og det å kunne sette sammen en utdanning som

23:42.288 --> 23:50.554

[SPEAKER\_02]: gir litt flere muligheter. Og ikke minst som man kan bygge på underveis i arbeidslivet. Jeg tror veldig mye kommer til å bli ... Det kommer til å

23:50.574 --> 24:01.022

[SPEAKER\_02]: bli et større behov for det. Vi ser også at mange ønsker seg innenfor profesjonsfagen praksisorientering og mer kunnskap om hvordan det er

24:01.042 --> 24:10.848

[SPEAKER\_02]: å være ute i den jobben de skal ut i. Og så tror jeg at det vi også kommer til å se blir viktigere, er jo fagskolene. Nå snakker vi om universitetene og

24:10.868 --> 24:19.173

[SPEAKER\_02]: høyskolene, og der er det viktig både å tiltrekke studenter og få de ut i andre enden, og også kunne tilby påbygging underveis i arbeidslivet.

24:19.633 --> 24:29.518

[SPEAKER\_02]: Fagskolene har jo vi rustet ganske mye opp, og er opptatt av at de også er en fantastisk, nesten litt sånn ukjent juvel i utdanningssystemet,

24:29.558 --> 24:36.042

[SPEAKER\_02]: som tilbyr litt sånne praktiske løp man kan ta på deltid, man kan ta underveis i arbeidslivet. Og når vi skal gjennom en omstilling som vi

24:36.062 --> 24:44.268

[SPEAKER\_02]: skal nå, og lære oss å gjøre veldig mange ting på nye måter, så er det mange som kommer til å trenge påfyll underveis. Jeg vet at du har jobba med

24:44.348 --> 24:53.062

[SPEAKER\_00]: variasjon og mangfold, og dette er jo variasjon og mangfold i utdanningsløpene. Har det òg noe å si for tankesett og innovasjonsevne

24:53.082 --> 25:02.749

[SPEAKER\_00]: osv.? ? Ja, absolutt. Vi vet at mennesker med ulik utdanningsbakgrunn

og erfaringsbakgrunn kan føre til mer innovasjon. Men det må noe mer til

25:02.809 --> 25:14.494

[SPEAKER\_01]: enn det. Det er ikke noe som skjer automatisk. Vårt innovasjonsselskap Validé har starta noe som heter Join a Startup. Der kan studenter komme

25:14.534 --> 25:23.078

[SPEAKER\_01]: og være med som traineer, altså praksisplasser. De kan se hvordan gründermiljøer jobber. Det er viktig for studentene. Hvordan ser

25:23.118 --> 25:29.540

[SPEAKER\_01]: dette løpet ut? Hvis jeg tar denne utdanningen, hva kan jeg gjøre? Der tenker jeg både nærings- og arbeidsliv òg har en rolle å spille for å

25:29.620 --> 25:37.762

[SPEAKER\_01]: synliggjøre. Hva kan du gjøre med denne utdanningen? Kanskje det kan være litt av forklaringen til at de velger seg noe som ... Som du var inne

25:37.802 --> 25:45.364

[SPEAKER\_01]: på med jurist, eller de går på noe mer spesialisert. Fordi at de kanskje ikke helt ser veiene til hvordan det kan føre videre. Men rett og slett at

25:45.404 --> 25:55.589

[SPEAKER\_01]: vi heller må legge litt premisser for at du skal òg lære hele ... Og kanskje få drypp ifra arbeids- og næringslivet i løpet av studietida.

25:56.590 --> 26:07.416

[SPEAKER\_01]: Det tenker jeg er veldig viktig. Og også synliggjøre mulighetene det gir med den kompetansen du har. Som lærer kan du gjøre kjempemye som

26:07.476 --> 26:15.966

[SPEAKER\_01]: lærer og videre. Og det er mange karrieremuligheter også som lærer, som kanskje en må være flinkere til å synliggjøre. La oss snakke litt om

26:16.066 --> 26:24.073

[SPEAKER\_00]: forskning. I Dagens Næringsliv i går var det vel så hadde du et debattinnlegg, Sigrun, sammen med kunnskapsminister Kari Nessa

26:24.093 --> 26:35.143

[SPEAKER\_00]: Nordtun, der du tok til orde for en fondsdannelse for næringslivsfinansiert forskning. Kanskje du kan si to setninger om

26:35.183 --> 26:44.889

[SPEAKER\_00]: hva den ideen egentlig går ut på, og hvor den kommer fra? Ja. Dette er et forslag som vi også foreslår i Arbeiderpartiets nye partiprogram. Det

26:44.929 --> 26:53.713

[SPEAKER\_02]: handler om at, som jeg var inne på i stad også, vi har en viktig og på linje med mange andre land, offentlig finansiering av forskningen i Norge.

26:53.773 --> 27:02.798

[SPEAKER\_02]: Det skal vi ha. Og så ser vi at når det gjelder private bidrag til forskning, næringslivets bidrag, så ligger vi under mange andre land.

27:02.918 --> 27:11.962

[SPEAKER\_02]: Det kan selvfølgelig handle litt om næringsstruktur. Hva slags kunnskapsutvikling norske virksomheter driver med. Mye gjøres in

27:12.002 --> 27:20.504

[SPEAKER\_02]: house, mye gjøres i oppdragsrapporter eller enkeltoppdrag. Enten til forskningsmiljøer eller kanskje også til konsulentselskaper.

27:22.925 --> 27:33.771

[SPEAKER\_02]: Kunnskap har den egenskapen at den blir mer verdt når den deles og settes sammen. Så tanken her er at vi ønsker å gå i dialog med næringslivet om hva

27:33.871 --> 27:41.897

[SPEAKER\_02]: skal til for at vi får mer privat finansiering av forskning. Og vi har lyst til å legge bedre til rette for det. Og én mulighet som vi peker på, er

27:42.818 --> 27:52.085

[SPEAKER\_02]: kunne vi f.eks. opprettet et fond der vi tilbyr administrativ kapasitet? Altså vi har erfaring ... Hvor vi er regjeringen og staten i

27:52.125 --> 28:03.390

[SPEAKER\_02]: denne sammenheng? Vi har erfaring og kompetanse på å lyse ut og vurdere og koble sammen forskningsmiljøer. Alle må jo få den kunnskapen de

28:03.430 --> 28:10.333

[SPEAKER\_02]: ønsker å kjøpe, men kanskje kan vi få to pluss to til å bli litt mer enn fire? Så staten tar seg av utgiftssiden i fondet og så tar næringslivet

28:10.373 --> 28:23.677

[SPEAKER\_00]: av seg? Inntektene og pengene må jo komme fra næringslivet. Men det å koble disse investeringene sammen i større grad, koble

28:23.797 --> 28:32.699

[SPEAKER\_02]: kunnskapsbehov sammen i større grad, koble forskningsmiljøer og finne de flinkeste og beste, og koble de sammen der man har forskning som

28:32.739 --> 28:41.163

[SPEAKER\_02]: griper litt inn i hverandre, kan jo også gjøre at man får mer ut av den forskningen man bruker penger på. Dette er et første forslag der vi

28:41.204 --> 28:50.072

[SPEAKER\_02]: tenker at dette kan vi f.eks. gjøre. Vi vil gjerne bidra og fasilitere at vi får til mer privatfinansiering og forskning, men næringslivet må jo

28:50.132 --> 28:58.860

[SPEAKER\_02]: også stille opp. Dette kan ikke staten gjøre alene. Men vi har lyst til å være en drahjelp og invitere til en dialog om hvordan vi kan få dette opp.

28:59.701 --> 29:04.563

[SPEAKER\_00]: Det er milde oppfordringer og

29:04.643 --> 29:13.165

[SPEAKER\_00]: muligheten til et administrativt apparat som skal gjøre at millionene kommer fra næringslivet til dette fondet? Hvis vi får til dette riktig,

29:13.205 --> 29:20.508

[SPEAKER\_02]: vil det også være mer interessant for næringslivet å investere i FU på den måten. Skal de få innflytelse på hvordan pengene skal disponeres?

29:21.049 --> 29:31.356

[SPEAKER\_02]: De må få forskningen de har bruk for. Når man bruker penger på FoU, så har man gjerne et kunnskapsbehov man vil dekke. Så kan det hende at andre

29:31.396 --> 29:40.563

[SPEAKER\_02]: virksomheter også har et kunnskapsbehov de ønsker å dekke. Hvis man deler den kunnskapen, går sammen i større utlysninger, kan man få mer ut

29:40.583 --> 29:44.526

[SPEAKER\_02]: av det. Vi ønsker også å oppfordre til at her trenger vi næringslivet på banen.

29:49.189 --> 29:58.760

[SPEAKER\_00]: Men ingen ekstra skatt? Enn så lenge har ikke dette vært en skattedebatt. Jeg vil invitere næringslivet til å spille inn hva de

29:58.800 --> 30:07.911

[SPEAKER\_02]: mener skal til. Vi trenger mer finansiering av forskning. Vi trenger næringslivsbidrag til forskning som er med på å løfte helheten i større

30:07.931 --> 30:17.342

[SPEAKER\_02]: grad. Er det én ting vi kan trekke ut av draget i rapporten, som kom for ikke så lenge siden, så er det at en av de tingene som hele Europa stiller

30:17.382 --> 30:23.509

[SPEAKER\_02]: litt svakere på enn det f.eks. USA har gjort lenge, når det gjelder konkurransekraft og innovasjon og kommersialisering av forskning,

30:23.949 --> 30:34.279

[SPEAKER\_02]: det er å få til sterkere koblinger mellom forskere og næringsliv. Å få dette til å vare over tid. Få bygget sterke forskningsmiljøer der man

30:34.840 --> 30:44.228

[SPEAKER\_02]: ikke bare kjøper ett kunnskapsprodukt om gangen, men der man har noen relasjoner og der man akkumulerer og deler kunnskap. Og tar del i den

30:44.248 --> 30:54.855

[SPEAKER\_02]: utviklingen sammen. Marte, hva syns du om dette, er det veien å gå? Det er positivt at en sender signaler som en ser med andre land som har store

30:54.895 --> 31:07.761

[SPEAKER\_01]: stiftelser og mange typer ordninger, som Sverige. Det Sigrun var inne på mot slutten, var dette med relasjoner. Tillit og relasjoner ser vi er

31:07.941 --> 31:13.864

[SPEAKER\_01]: kjempeviktig for at næringslivet skal koble seg på universitetene. De samarbeider ofte med de universitetene som ligger nærmest

31:13.904 --> 31:25.968

[SPEAKER\_01]: geografisk. De begynner ofte å jobbe med mindre ting. Samarbeid med studentoppgaver, gjesteforelesning. At de er påkobla. Men vi har også

31:26.028 --> 31:36.232

[SPEAKER\_01]: dømme som går på kompetanse. Ved at næringslivet har finansiert stipendordning for elkraftstudenter. Apropos det vi snakket om om

31:36.272 --> 31:46.258

[SPEAKER\_01]: studenter kan være interessert eller ikke. Da det ble lansert en uke ti dager før søknadsfristen, økte det med over 100 %. Når jeg har snakket

31:46.278 --> 31:55.123

[SPEAKER\_01]: med noen av studentene i etterkant, har de sagt at det ble satt pris på, de så at dette var viktig. Derfor fikk de øynene opp også for den type

31:55.183 --> 31:55.543

[SPEAKER\_01]: utdanning.

31:58.285 --> 32:12.155

[SPEAKER\_01]: Vi er i gang med å etablere et stipendfond, fordi de ser det er behov for kompetansen. Det er viktig å legge til rette for å utforske dette

32:12.215 --> 32:15.618

[SPEAKER\_01]: videre. Det er viktig å snakke og lytte til næringslivet. Hva er det de trenger?

32:20.862 --> 32:35.291

[SPEAKER\_01]: Og strategisk samarbeide med andre departement for å se om de skal nå FoU-målet. Eller skal vi tenke annerledes på næringsstrukturen? Skal

32:35.311 --> 32:40.954

[SPEAKER\_01]: vi gå inn mot grønn omstilling? Eller skal vi bruke midlene til det næringslivet trenger? Eller skal vi se at de skal endre

32:41.334 --> 32:49.679

[SPEAKER\_01]: næringsstrukturen eller porteføljen også i landet? Hvilke gevinster skal vi få ut ifra de midlene? Den type debatt hadde vært kjekt å hatt, da.

32:50.280 --> 32:59.367

[SPEAKER\_00]: Men hvorfor skal all forskning være så forbanna nyttig? Kan ikke den utviklingen gå for langt? Jo, og grunnforskning, bare for å si det, er

32:59.427 --> 33:06.753

[SPEAKER\_02]: også veldig nyttig. Så vi skal ikke bare drive med forskning som vi vet resultatet av, eller der vi har et helt konkret problem vi vet vi skal

33:06.773 --> 33:13.138

[SPEAKER\_02]: løse. Så det fins flere suksessmål enn midten for næringslivet? Definitivt. Og det er derfor vi også skal ha en solid offentlig

33:13.158 --> 33:19.623

[SPEAKER\_02]: finansiering av forskning. Og veldig mange av de viktige innovasjonene som vi alle kjenner til, fra antibiotika til

33:19.663 --> 33:27.450

[SPEAKER\_02]: covid-vaksine til veldig mye annet, har jo kommet ikke ut av et helt konkret forskningsoppdrag, men av enten at man gjorde en feil, eller at

33:27.490 --> 33:36.458

[SPEAKER\_02]: man forsket på noe man ikke helt visste hvor skulle ende over lang tid. Det er kjempeviktig. Noen av satsingene vi denne uken lanserte fra

33:36.518 --> 33:47.368

[SPEAKER\_02]: Forskningsrådet, handler om radikalt innovativ grunnforskning på kunstig intelligens, på medisin, på områder der det ikke er noe helt

33:47.448 --> 33:57.235

[SPEAKER\_02]: konkret resultat i andre enden vi skal ha. Så det er viktig. Forskingen er viktig for å løse store samfunnsoppgaver. Må være en del av det

33:57.275 --> 34:05.437

[SPEAKER\_02]: oppdraget, men det betyr ikke at vi ikke skal ha en solid grunnforskning og også forske på ting som vi ikke er helt sikre på hvor ender en. Er det en

34:05.477 --> 34:14.279

[SPEAKER\_00]: vanskelig balanse? Hvilken vei føler du at forskningen bør trekkes nå? Er det for mye grunnforskning sånn at det bør trekkes mot nyttebasert

34:14.339 --> 34:22.760

[SPEAKER\_00]: forskning, eller er det omvendt? Er det for mye nyttebasert forskning sånn at bevegelsen bør gå i retning grunnforskning? Jeg tror ... Ikke si

34:22.800 --> 34:31.743

[SPEAKER\_02]: begge deler nå. Jo, men jeg vil ikke si begge deler. Men er det en motsetning? Det er jo nyttig med grunnforskning. Så vi driver ikke med

34:31.763 --> 34:41.106

[SPEAKER\_02]: grunnforskning for moro skyld, selv om det er veldig gøy. Vi driver jo med det fordi vi mener det er viktig for samfunnet og for en bedre verden i

34:41.166 --> 34:50.877

[SPEAKER\_02]: andre enden. Men vi må ha litt langsiktighet og is i magen når vi gjør det. Og så har vi en langtidsplan for forskning der vi sier noe om hva er det vi

34:50.917 --> 35:00.628

[SPEAKER\_02]: mener er viktig av tematiske områder. Men innenfor det skal det jo være både grunnforskning og mer anvendt type forskning. Når det gjelder hva

35:00.908 --> 35:11.721

[SPEAKER\_02]: næringslivet tenker at de trenger å forske på, så tror jeg at da kan jo ikke vi sitte og bestemme hva de skal forske på. Vi vil gjerne legge til

35:11.761 --> 35:20.508

[SPEAKER\_02]: rette, vi vil gjerne at de skal ha opp kunnskapsinnsatsen sin. Og så tror jeg vi kan få mye ut av å lage sterkere koblinger mellom akademien og

35:20.548 --> 35:29.173

[SPEAKER\_02]: næringsliv. Og kanskje også mellom ulike forskningsinitiativ og forskningsinvesteringer. Tenk så mye data vi har rundt omkring i Norge

35:29.233 --> 35:33.556

[SPEAKER\_02]: på alt mulig som vi kunne hatt enda større samfunnsnytte av å dele på.

35:36.510 --> 35:45.093

[SPEAKER\_01]: Ja, altså ... Det er vanskelig å være ... Ikke enig i det. Jeg er helt sammen i at det ikke nødvendigvis alltid er en motsetning, men jeg er

35:45.573 --> 35:54.837

[SPEAKER\_01]: absolutt enig i at det må være solid fri grunnforskning og ha langt perspektiv, for vi vet ikke. Vi har ikke alle svarene som ligger der

35:54.857 --> 36:05.720

[SPEAKER\_01]: framme. Det er jeg totalt enig i. At vi har forskning som kan adressere behov som kanskje ligger litt tettere i tida. Så den balansegangen ...

36:06.180 --> 36:13.422

[SPEAKER\_01]: Om hvorvidt det er for mye av den ene eller andre, vet jeg ikke om jeg er riktig til å besvare. Men regjeringen har vel definert tre for, eller to

36:13.442 --> 36:23.878

[SPEAKER\_00]: i hvert fall, også et samfunnsoppdrag som skal ligge til grunn, bl.a. for forskningspolitikken. Vi har definert noen samfunnsoppdrag.

36:24.698 --> 36:33.703

[SPEAKER\_00]: Hvor viktige er de i allokeringen av forskningsmidler? Samfunnsoppdragene er viktige. De har noen utlysninger, men de store

36:33.823 --> 36:39.886

[SPEAKER\_02]: tematiske områdene i langtidsplanen for forskning er også veldig viktige.

36:40.006 --> 36:49.330

[SPEAKER\_02]: Heller enn å si at vi må velge mellom grunnforskning og nytteforskning, det er mye det samme. Så må vi satse på de skikkelig sterke

36:49.370 --> 36:59.632

[SPEAKER\_02]: forskningsmiljøene. Der må vi passe på at vi ikke sprer midlene for tynt. Så vi skal ha forskning på både ting som har umiddelbar

36:59.692 --> 37:07.574

[SPEAKER\_02]: anvendelighet, og ting som er lengre, mer langsiktig, mer grunnforskning. Men vi må passe på at vi bygger opp noen sterke

37:07.614 --> 37:15.576

[SPEAKER\_02]: forskningsmiljøer, og at vi styrker og prioriterer de, og at vi hjelper de å være koblet på resten av verden, for vi er et lite land. Så det er

37:15.616 --> 37:24.081

[SPEAKER\_00]: politikkenes oppgave i dette? Ja, og så finansierer vi forskning på ulike måter. Mye går gjennom grunnbevilgning til institusjonene, som

37:24.281 --> 37:31.185

[SPEAKER\_02]: disponerer i stor grad hvordan de vil investere i forskning. Og så går mye til konkurranseutlyste midler gjennom Forskningsrådet. Og

37:31.225 --> 37:38.891

[SPEAKER\_02]: norske forskningsmiljøer gjør det for øvrig også kjempebra i

EU-konkurranser om forskningsmidler. Det fins mange norske

37:38.951 --> 37:45.217

[SPEAKER\_02]: forskningsmiljøer som er gode på å skaffe seg konkurranseutsatte forskningsmidler, fordi de er sterke. Da er det heller ikke

37:45.237 --> 37:55.307

[SPEAKER\_02]: nødvendigvis umiddelbar anvendbar forskning, men det er sterke miljøer som har gode prosjekter med høy kompetanse. Så skal vi også ha

37:55.667 --> 38:08.596

[SPEAKER\_02]: finansiering av forskning gjennom etablerte institusjoner. Å satse på de sterke miljøene fører til gjennomslag ikke bare i NFR, men også i

38:08.676 --> 38:12.117

[SPEAKER\_01]: utlysninga.

38:12.758 --> 38:22.242

[SPEAKER\_01]: Der har vi sendt en positiv tendens videre. Det henger jo sammen. De mulighetsrommene du har og blitt satsa på, de musklene du har, kan også

38:22.502 --> 38:31.584

[SPEAKER\_01]: gjøre at du evner å tiltrekke deg de midlene internasjonalt også. Før vi går inn for landing, hvordan bør forskningen forholde seg til folk

38:31.784 --> 38:44.032

[SPEAKER\_00]: flest? Hva slags ansvar påhviler det forskere og våre institusjoner til å formidle og allmenngjøre kunnskapen?

38:45.873 --> 38:54.138

[SPEAKER\_00]: Hvordan vil vi merke på det feltet, Sigrun, at vi har fått en ny statsråd? Jeg tenker et stort ansvar. Og jeg skjønner godt at det er krevende når du

38:54.358 --> 39:03.960

[SPEAKER\_02]: forsker på noe som er relativt smalt og nyansert, og du har ikke lyst til å banalisere eller tabloidisere det i den offentlige debatten. Men det

39:04.120 --> 39:12.942

[SPEAKER\_02]: er vi nødt til å gjøre enda mer av. Og noen utdanningsinstitusjoner og forskningsinstitusjoner er gode på å kurse forskerne sine i hvordan du

39:12.962 --> 39:24.125

[SPEAKER\_02]: gjør det. Hvordan kan du svare, hvordan bør du opptre i offentlig debatt? For det er ikke så lett. Forskerkolleger må være rausere med

39:24.145 --> 39:30.828

[SPEAKER\_02]: hverandre. Hvis noen har vært i en offentlig debatt og sagt noe som

kanskje var litt unyansert, så må man ikke være så strenge med hverandre

39:30.848 --> 39:41.493

[SPEAKER\_02]: etterpå. Fordi det er en del av samfunnsoppdraget til forskningen. Det er en offentlig finansiering av forskning fordi forskningen er et

39:41.513 --> 39:50.657

[SPEAKER\_02]: viktig offentlig gode. Da er det også et ansvar å være med og formidle. Og være med å bekjempe desinformasjon og si ifra når det sies ting som er

39:50.717 --> 39:58.700

[SPEAKER\_02]: feil. Og være med å synliggjøre den forskningen man gjør. Så mange er flinke. Vi kan bli enda bedre på formidling, og det er definitivt et

39:59.000 --> 40:07.562

[SPEAKER\_02]: viktig ansvar, tenker jeg. Dette vet du bra ennå, for Marte. Ja, og jeg syns òg at det er veldig viktig at den forskningen som blir gjort, kommer

40:07.743 --> 40:16.167

[SPEAKER\_01]: til nytte der den kan trenges. Og så tror jeg òg at det er viktig at forskerne finner sin måte å formidle den på. For det kan være litt ulikt.

40:16.227 --> 40:25.391

[SPEAKER\_01]: Det kan være at noen vegrer seg for å være med på En podkast som dette her, kan være at noen heller vil skrive leserinnlegg eller blogginnlegg

40:25.411 --> 40:32.854

[SPEAKER\_01]: eller det å undervise. Det er jo, tenk alle studentene du møter og det mulighetsrommet det gir å formidle på ulike kanaler. Så jeg tenker at det

40:32.874 --> 40:44.521

[SPEAKER\_01]: er viktig at vi finner ulike spor som en kan ha, som treffer en. Så jeg tenker absolutt at det er viktig. Jeg likte poenget med det å være raus

40:44.582 --> 40:52.329

[SPEAKER\_01]: også med kollegaer, for det vet vi kan være noen av de største utfordringene som en forsker møter. Ved at en kanskje ikke har vært så

40:52.370 --> 41:02.059

[SPEAKER\_01]: presis eller ikke sagt ting på en korrekt måte. Men ikke helt presist kan få kritikk, og det kan være det verste også. Så jeg tenker den rausheten

41:02.160 --> 41:12.484

[SPEAKER\_01]: er òg viktig. Et mulighetsrom for formidling. Jeg spør ofte veiledere når jeg har hatt kurs for veiledere til doktorgrader, så spør jeg dem om

41:12.804 --> 41:20.666

[SPEAKER\_01]: hvordan det er ditt syn på forskningsformidling. For det òg robs off på din kandidat. Hvordan er det du tenker om det? Oppmoder du til det, eller

41:20.706 --> 41:25.968

[SPEAKER\_01]: tenker du at du helst ikke burde gjøre det i det hele tatt? For det er ikke noe som skjer over natta at du tenker at nå skal jeg formidle

41:25.988 --> 41:37.835

[SPEAKER\_01]: nødvendigvis, men du må òg bygge opp det å tørre å formidle, eller det å finne din form. Veldig bra. Tusen takk før vi setter strek, Sigrun. Du er

41:37.915 --> 41:46.586

[SPEAKER\_00]: fersk statsråd i dag. Men når du en gang, du sitter jo på lånt tid du òg, som mange andre ledere i offentlig sektor. Når du en gang er ferdig med

41:46.666 --> 41:59.960

[SPEAKER\_00]: oppdraget ditt, hva ønsker du å bli huska for? Oi ... Nei, hva ønsker jeg å bli husket for? Jeg har lyst til å løfte betydningen av forskning i

42:00.000 --> 42:09.363

[SPEAKER\_02]: samfunnsdebatten. Det høres pompøst ut, kanskje, men vi snakker fortsatt litt for lite om hvor ekstremt viktig forskningen er nettopp

42:09.463 --> 42:19.730

[SPEAKER\_02]: for å få til alle de tingene vi er bekymret for om dagen. Der har forskere og forskning en enormt viktig rolle å spille. Det skal bli enda

42:19.810 --> 42:34.805

[SPEAKER\_02]: tydeligere og synligere. Tusen takk. Vi skal følge godt med og glede oss til å se deg videre i oppgaven. Sigrun Gjerløw Aasland og Marte Cecilie

42:34.965 --> 42:37.268

[SPEAKER\_00]: Wilhelmsen Solheim, tusen takk for at dere hørte på.

42:46.715 --> 42:49.953

[SPEAKER\_00]: Du har nå lytta til en podkast fra Universitetet i Stavanger.